

vármegyétől, nem tarthatjuk valószínűnek, hogy Szalárdi szülei fiuk születe idején hazájuktól távol laktak volna.

De ezeken kívül téved Kemény Szalárdi külföldi tanulásának bizonyítására idézett abban az adatában is, hogy a Haller Gábor naplója szerint 1635. április 14-ére Leydába megérkezett *Szalárdi uram*⁵ azonos lenne a törtenetróval. Ugyanis a leydai egyetem hallgatóinak névsorában csak az 1635. május 21-én beiratkozott Szalárdi Mihály teológus nevére találunk.⁶ E diáknak pedig, a származási hely és az ennek alapján viselt vezetéknev azonosságán kívül, volt-e valamilyes köze a krónikaíróhoz, — nem tudhatni. A kutatónak ugyanis Szalárdi János atyafiságából mindössze csak egy öccsét sikerült megtalálnia. A reája vonatkozó szűkszavú adatot a kolozsvári sáfárpolgár 1647. évi számadáskönyvébe jegyezte fel: május 21-én *érkezék Szalárdi Ferencz 3-tiose, Szalárdi uram öccse, 6 lóval, egy új felhintőt küld Váradra.*⁷

Szalárdi életrajza még mindég megírásra vár. Igaz ugyan, hogy az adatok elégtelensége miatt csak nagyon hiányos lenne az a kép, amelyet róla ilyenformán nyerhetnénk. Pedig nagyszerűen olvasható, szép állóírását nagyon sok levéltárunk XVII. századközepi anyagában megtalálhatjuk. Ezek azonban szerfölött szűkszavú adatokat tartalmaznak az ő saját személyére vonatkozólag.

Herepei János

Csáktornyai János debreceni nyomdász halála

Csáktornyai Jánosról, a debreceni városi nyomda egykori tipográfusról semminemű életrajzi adattal nem rendelkezik az irodalom, pedig dr. Csürös Ferenc — a fennmaradt nyomdatermékek alapján — úgy emlékezik meg róla, hogy „Csáktornyai valósággal tudós könyvnyomtató volt, azok közül való, akik mint Heltai Gáspár, vagy később Misztótfalusi Kis Miklós, nemcsak nyomtató művészetükkel, hanem tudós voltukkal is kiérdemelték kortársaik elismerését.”¹

Bizonyos utalások alapján ugyancsak Csürös következteti, hogy Csáktornyai „1596-ban halt meg hosszú betegeskedés után”. De Szegedi Lőrincnek, a debreceni schola egykori diákjának a kolozsvári ref. kollégium nagykönyvtárában levő kéziratos feljegyzése alapján most már legalább a halálapját s így működésének utolsó határidejét is pontosan megállapíthatjuk.

Szegedi tehát a birtokában volt öröknaptárnak *november hó 25. napjához* a következőket jegyezte fel:

*Johannes Cziaktornyaj Typographus Debrecinensis obiit Anno Domini 1595.*²

Utódja: Lipsiai Rheda Pál pedig valószínűleg még az 1596. év elején átvette a műhely vezetését, minthogy ebből az évből már négy nyomtatványa ismeretes.³

Herepei János

⁵ *Erdélyi Történelmi Adatok*, IV. köt. 26. l.

⁶ Archiv des Vereines für siebenbürgische Landeskunde, XVI. köt. 208. l.

⁷ Auner Gábor kolozsvári sáfárpolgár számadáskönyvének 91. lapján. (Állami levéltárban Kolozsvárt.) (NB. Valószínűleg a fejedelem küldötte a hintót Váradra s így Szalárdi Ferenc a szállítmány felügyelője, megbízottja lehetett.)

¹ Dr. Csürös F.: *A debreceni városi nyomda története*. 61. lap.

² Kittingeni Eber Pál: *Calendarium Historicum* 395. lapján feljegyezve.

³ Szabó K.: *Régi Magyar Kvtár*. I. és II. köt.